

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра філософії та культурології

06-07-196М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання кваліфікаційної роботи
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Креативна та цифрова
культура» спеціальності 034 «Культурологія»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІЕМ,
протокол № 4 від 27.12.2022 р.

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Креативна та цифрова культура» спеціальності 034 «Культурологія» [Електронне видання] / Наконечна О. П., Залужна А. Є., Сарнавська О. В. – Рівне : НУВГП, 2022. – 47 с.

Укладачі :

Наконечна О. П., д. філософських наук, завідувачка кафедри філософії та культурології;

Залужна А. Є., д. філософських наук, професор кафедри філософії та культурології;

Сарнавська О. В., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та культурології.

Відповідальний за випуск: Наконечна О. П., д. філософських наук, завідувачка кафедри філософії та культурології;

Керівник групи забезпечення спеціальності доктор філософських наук, професор

Залужна А. Є.

© О. П. Наконечна,
А. Є. Залужна,
О. В. Сарнавська, 2022
© НУВГП, 2022

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Загальні положення	4
2. Вибір тем кваліфікаційної роботи та їх затвердження	10
3. Структура та зміст кваліфікаційної роботи	12
4. Оформлення кваліфікаційної роботи	18
5. Порядок перевірки випускних кваліфікаційних робіт із застосуванням сервісу Unplag	23
6. Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної роботи	25
7. Оцінювання кваліфікаційної роботи	29
8. Список використаної літератури	33
Додаток 1. Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт	34
Додаток 2. Зразок оформлення титульного аркушу кваліфікаційної роботи	37
Додаток 3. Приклад оформлення змісту кваліфікаційної роботи	38
Додаток 4. Завдання на кваліфікаційну роботу	39
Додаток 5. Заява щодо самостійності виконання випускної кваліфікаційної роботи	41
Додаток 6. Акт перевірки випускної кваліфікаційної роботи на наявність текстових збігів	42
Додаток 7. Зразок рецензії на кваліфікаційну роботу	43
Додаток 8. Інструкція перевірки кваліфікаційної роботи на плагіат	44
Додаток 9. Зразок оформлення бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015 з урахуванням змін)	45

ВСТУП

Виконання випускної кваліфікаційної роботи бакалавра є завершальним етапом освітньої програми, ефективною формою перевірки знань та вмінь студента, студентки, його творчої і практичної підготовленості до практичної і аналітичної роботи, важливим засобом доведення досягнутого достатнього фахового рівня в галузі культурології.

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи здобувачами, здобувачками, які навчаються за спеціальністю 034 «Культурологія», розроблені відповідно до вимог стандартів вищої освіти України з підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня й виконані для надання допомоги студентам, студенткам у виконанні кваліфікаційної роботи відповідно до основних вимог, які висуваються до змісту та оформлення кваліфікаційної роботи, організації її виконання, порядку захисту.

До наукової праці над бакалаврським дослідженням допускаються студенти, студентки, які виконали всі вимоги навчального плану освітньо-професійної програми «Креативна та цифрова культура» підготовки бакалавра за спеціальністю 034 «Культурологія».

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна робота бакалавра є важливим етапом оволодіння методикою наукової та дослідницької роботи та структурною складовою атестації, інструментом закріплення та демонстрації сформованих упродовж навчання загальних та спеціальних компетентностей, що відбиває професійні компетенції випускника, випускниці відповідно до спеціальності «Культурологія». У кваліфікаційній роботі має бути досліджено проблему у сфері культури із застосуванням теорії та наукових методів філософії та сучасної

гуманітаристики.

Кваліфікаційна робота є невід'ємною складовою частиною попередньої індивідуальної наукової роботи студента, студентки (конкурсних робіт, тез доповідей на науково-практичні конференції тощо), письмово виконаним самостійним, завершеним науковим дослідженням у галузі культурологічних знань, має актуальне значення, струнку логіку, є чітко структурована та містить сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту.

Метою кваліфікаційної роботи є поглиблення знань студентів, студенток з актуальних проблем сучасної культурології, їх систематизація, розкриття вмінь самостійного критичного переосмислення та застосування отриманих знань і прикладних навичок, а також вмінь для самостійного розв'язання конкретної актуальної проблеми культурології на підставі авторського аналізу та узагальнення існуючої інформації з обраної проблеми, проведення власних досліджень, виконання розробок та формування рекомендацій для розв'язання проблеми.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи спеціальності 034«Культурологія» є:

- систематизація та поглиблення теоретичних знань філософії, культурології тощо у контексті вирішення певних прикладних завдань;
- поглиблення розуміння основних тенденцій та напрямів розвитку сучасної культурології та культурологічних напрямків сучасної гуманітаристики;
- формування здатності до узагальнення, до формулювання практичних рекомендацій та пропозицій на основі результатів проведених досліджень.

У процесі виконання бакалаврської роботи зі

спеціальності 034 «Культурологія» здобувач має продемонструвати наступні компетентності та програмні результати:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК5. Здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати можливість навчання впродовж життя.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК11. Цінунання та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК14. Здатність спілкуватися іноземною мовою (іноземними мовами) у професійній діяльності, зокрема читати фахову літературу іноземною мовою (іноземними мовами).

ЗК15. Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.

ЗК16. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, психологічні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.

ФК3. Здатність використовувати знання з іноземних мов, їх основні категорії, поняття, терміни для аналізу культурних

процесів в сучасному світі під час написання статей, оглядів; прогнозувати та давати експертну оцінку тенденціям функціонування культур світу.

ФК4. Здатність класифікувати види та типи міжкультурної комунікації; аналізувати медійні та комп'ютерні технології, котрі в ній застосовуються.

ФК6. Здатність донесення до фахівців і нефахівців, зокрема осіб, які навчаються власних ідей щодо вирішення проблем культурологічного характеру в процесі професійної комунікації.

ФК8. Здатність до визначення та розробки стратегічних пріоритетів в галузі інформаційної безпеки України.

ФК15. Формування власних ідей щодо вирішення проблем культурного характеру в процесі професійної комунікації.

ФК16. Вміти розробляти пропозиції, та публікувати їх в інформаційному просторі, стосовно вирішення стратегічних проблем культурного характеру на міжнародному та національному рівнях.

ФК17. Вміти визначати специфіку онтологічного, гносеологічного та аксіологічного аспектів культурології.

ФК18. Демонструвати знання в області тенденцій культурного життя, ведення переговорів, державних відносин в Україні та світі, знати базові основи здійснення культурологічної експертизи.

ФК20. Демонструвати вміння об'єктивно висвітлювати події на культурологічну тематику в медіапросторі, в тому числі іноземною мовою.

РН1. Розуміти розвиток і становлення світової культурологічної думки у різних структурних напрямках культури. Уміти аналізувати світові культурні процеси та проектувати їх на вирішення міжкультурних відносин в Україні.

РН2. Розуміти впливи різних течій на становлення науки

про культуру, процес вивчення культурології у провідних європейських країнах, значення культурології у розвитку загальнолюдського універсального соціокультурного досвіду.

PH3. Класифікувати положення провідних культурологів у поглядах на головні соціокультурні течії .

PH6. Здійснювати прогнози розвитку новітніх соціокультурних рухів в контексті культурних процесів у світі.

PH7. Аргументувати зв'язки морально-етичних доктрин світу із загальнолюдськими моральними уявленнями.

PH8. Застосовувати отримані теоретичні знання у практичному орієнтуванні у світі культур.

PH9. Аналізувати, прогнозувати тенденції й перспективи розвитку культури та культурних організацій з позицій журналістської етики та професійних стандартів; виступати в пресі, на радіо і ТБ із проблем збереження культурної спадщини, актуальної моральної та соціальної проблематики сучасності.

PH16. Аргументовано переконувати колег у правильності запропонованого рішення щодо висновків стосовно певної культурологічної теми, донести до інших, в тому числі і до читачів, свою позицію.

PH17. Аргументувати комплексні інформаційні рішення редакцій, включаючи експертну оцінку у сфері обігу історичних та культурних цінностей.

PH18. Формувати стратегії пошуку діалогу між представниками міжкультурних організацій задля досягнення громадянської злагоди в суспільстві, застосовуючи знання з іноземних мов.

PH19. Оволодіння добрими робочими навичками працювати самостійно (кваліфікаційна робота), або в групі (лабораторні роботи, включаючи навички лідерства при їх виконанні), уміння отримати результат у рамках обмеженого

часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

PH21. Об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен міжкультурних комунікацій.

PH23. Продемонструвати вправність у володінні українською та іноземними мовами та комп'ютерними технологіями, включаючи спеціальну термінологію, для проведення пошуку спеціалізованої інформації, вивчення документації, перекладу, коментування програмного забезпечення.

Науково-дослідницький процес виконання кваліфікаційної роботи має свою структуру, що втілюється у наступній послідовності:

- вибір і затвердження теми дипломної роботи, призначення наукового керівника;
- складання та затвердження актуальності та мети роботи, її завдання, визначення предмету дослідження;
- робота над бібліографією та літературними джерелами;
- структуризація змісту роботи;
- проведення дослідження по темі роботи;
- викладення матеріалів кваліфікаційної роботи, усунення (за потреби) зауважень наукового керівника;
- підготовка висновків;
- редакційне оформлення роботи і списку літератури згідно вимог;
- перевірка кваліфікаційної роботи на плагіат;
- рецензування кваліфікаційної роботи;
- подання кваліфікаційної роботи на кафедрі філософії та культурології для підпису завідувачем кафедри та отримання допуску до захисту;
- підготовка доповіді та презентаційно-роздаткових матеріалів для захисту кваліфікаційної роботи;

- захист кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК.

Бакалаврська робота має бути сучасним науковим дослідженням, написаною державною мовою, науковим стилем, має бути актуальною, логічною й аргументованою. Рівень виконання здобувачем кваліфікаційної роботи є свідченням його готовності до аналітичної та дослідницької діяльності.

2 ВИБІР ТЕМ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ЇХ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Тема кваліфікаційної роботи обирається студентом - випускником освітнього рівня «бакалавр» на основі тематики, яка рекомендована випусковою кафедрою або студент може запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки. Тема кваліфікаційної роботи має бути актуальною та затребуваною для сучасної культурології та гуманітаристики.

Студент повинен подати письмову заяву про закріплення за ним відповідної теми бакалаврської роботи на ім'я завідувача кафедри. Тема кваліфікаційної роботи, яка обирається студентом самостійно із запропонованого кафедрою переліку, може бути уточненою і конкретизованою науковим керівником залежно від її актуальності, а також об'єкта та мети дослідження. Кафедра розглядає обрані студентами теми робіт, уточнює їх назви, об'єкти дослідження, на базі яких вони будуть виконуватись. Одночасно приймається рішення про керівників (у разі потреби) та рецензентів кваліфікаційних робіт. За поданням кафедри теми кваліфікаційних робіт, їх керівники затверджуються наказом ректора університету.

Тематика кваліфікаційної роботи покликана надати можливість студенту продемонструвати глибину теоретичних знань, досягнуті цілі навчання, а саме: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні

спеціалізовані та творчі завдання, а також практичні проблеми у сфері культурології або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідного напрямку. Орієнтовну тематику кваліфікаційних робіт для студентів спеціальності «Культурологія» подано у додатку 1.

Написання кваліфікаційної роботи вимагає проведення наукового дослідження, після чого необхідно описати отримані результати за визначеними правилами. Проведення дослідження передбачає:

- визначення актуальності дослідження, первинне уявлення й формулювання проблеми, об'єкта і предмета дослідження, цілі та завдань роботи;

- формування плану роботи, який, з метою подальшої деталізації основних положень, доопрацьовується до розширеного плану-проспекту роботи;

- осмислення змісту, джерел отримання і способів збирання інформації;

- виявлення комплексу методів проведення дослідження та оброблення інформації з проблеми; збір та узагальнення інформації, огляд літератури, її аналітичне оброблення, опис і пояснення фактів, обґрунтування тенденцій і закономірностей, виявлення зв'язків з предметом дослідження й можливе уточнення визначення проблеми або поглиблення уявлень щодо неї, формулювання гіпотез, виявлення основних напрямків розв'язання проблеми;

- розроблення пропозицій, практичних рекомендацій, методик, моделей, соціальних технологій.

Наступний етап передбачає розробку керівником за участю студента-дипломника завдання щодо виконання кваліфікаційної роботи.

Відповідно до обраної теми, завдань щодо їх виконання студенти-дипломники отримують від керівника роботи перелік питань збору та аналізу фактичних матеріалів і

даних, результати яких повинні бути використані під час написання кваліфікаційної роботи.

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота повинна бути індивідуальною самостійною роботою, яка має свої особливості, зумовлені темою, об'єктом та предметом дослідження, теоретичною підготовкою студента, наявністю першоджерел та фактичного матеріалу.

Кваліфікаційна робота має такі складові:

1. пояснювальна записка (титульний аркуш – додаток 2)
2. звіт перевірки роботи на плагіат (1 сторінка);
3. акт перевірки випускної кваліфікаційної роботи на наявність текстових збігів (додаток 5);
4. завдання (додаток 4);
5. зміст (додаток 3);
6. перелік умовних позначень (в разі потреби);
7. вступ;
8. основна частина;
9. висновки та пропозиції;
10. список використаної літератури;
11. додатки.

До кваліфікаційної роботи також додаються: відгук керівника та рецензія.

Пояснювальна записка (титульний аркуш) (додаток 2) кваліфікаційної роботи оформляються ідентично і містять назву міністерства, закладу вищої освіти, кафедри, де виконана робота, повну назву роботи, номер і назву спеціальності, групу, ННІ, прізвище та ініціали студента; наукову ступінь, вчене звання, посаду, прізвище та ініціали керівника; наукову ступінь, вчене звання, посаду, місце роботи, прізвище та ініціали рецензента; місце і рік

виконання роботи.

Назва кваліфікаційної роботи повинна бути, за можливості, короткою, відповідати напряму підготовки та суті вирішеної проблеми (завдання), вказувати на мету дослідження і його завершеність. Іноді, для більшої конкретизації, до назви слід додати невеликий (4-6 слів) підзаголовок.

Звіт перевірки роботи на плагіат. Перевірка кваліфікаційної роботи на плагіат проводиться згідно Положення про запобігання плагіату випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти в НУВГП (зі змінами та доповненнями) (<http://ep3.nuwm.edu.ua/6316/>).

При отриманні повного електронного звіту на плагіат, роздруковується перша сторінка, яка вшивається у кваліфікаційну роботу після титульного аркушу. Порядок перевірки кваліфікаційних робіт на наявність запозичень (плагіату) наведено в додатку 7.

В акті перевірки випускної кваліфікаційної роботи на наявність текстових збігів зазначається назва файлу кваліфікаційної роботи відповідно до сервісу Unicheck, також відсоток авторського тексту.

Завдання на кваліфікаційну роботу містить вихідні дані до роботи, зміст (план) роботи та календарний графік виконання роботи. Завдання затверджують керівник кваліфікаційної роботи та завідувач випускної кафедри.

Зміст кваліфікаційної роботи містить назви та номери початкових аркушів вступу, усіх розділів, підрозділів, висновки, список використаної літератури, додатки.

Якщо у кваліфікаційній роботі вжита *специфічна термінологія*, а також використані маловідомі скорочення, нові символи, позначення та ін., то їх перелік може бути поданий у роботі у вигляді окремого списку, який розміщується перед вступом та треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення,

справа – їх детальне розшифрування. Якщо у роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і та ін. повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

Вступ розкриває сутність і стан проблеми (завдання) та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення досліджень. У ньому подають загальну характеристику кваліфікаційної роботи в рекомендованій нижче послідовності: *актуальність теми, практична значущість, зв'язок із науковими дослідженнями кафедри, де виконана робота, а також із завданнями установи, організації, фірми, де виконувалась дана робота.* У вступі також формулюються мета, об'єкт, предмет і завдання, методи дослідження та інформаційна база дослідження. Обсяг вступу, звичай, не перевищує 2 – 3 сторінки загального обсягу основної (змістовної) частини роботи. При викладі тексту вступу потрібно прагнути до чіткості, обираючи тезовий стиль і постановочну форму.

Актуальність теми дослідження. Обґрунтування актуальності проблеми дослідження передбачає розкриття ступеня важливості і соціальної значущості обраної теми для розвитку сучасної теорії і практики публічного управління та адміністрування.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом та способом його досягнення. Кінцевий результат дослідження передбачає вирішення студентами проблемної ситуації, яка відображає суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогам суспільства до його більш ефективного функціонування. Мета кваліфікаційної роботи полягає у розробленні пропозицій з удосконалення діяльності органів публічного

управління або функціонування певної сфери діяльності, що входить до їх відповідальності.

Об'єктом дослідження є вся сукупність відношень різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації.

Предмет дослідження – це тільки ті суттєві зв'язки та відносини, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі і є головними, визначальними для конкретного дослідження. Таким чином, предмет дослідження є більшвужьким, ніж його об'єкт.

Завдання дослідження можуть включати в себе такі елементи:

- вирішення певних теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше удосконалення їх вивчення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо);

- всебічне (при потребі й експериментальне) вивчення практики вирішення даної проблеми, виявлення її типового стану, типових недоліків і труднощів, їх причин, типових рис передового досвіду;

- обґрунтування необхідної системи заходів для вирішення даної проблеми;

- експериментальна перевірка запропонованої системи заходів з точки зору відповідності її критеріям оптимальності, тобто досягнення максимально важливих у відповідних умовах результатів вирішення цієї проблеми при певних затратах часу і зусиль;

- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи державних органів управління, місцевого самоврядування, неурядових, громадських, публічних організацій.

Конкретні завдання подають у формі переліку, починаючи кожний пункт зі слів: «розглянути ...», «проаналізувати ...», «виділити ...», «визначити ...», «виявити ...», «здійснити ...», «обґрунтувати ...», «описати ...», «охарактеризувати ...», «розкрити...», «розробити ...», «запропонувати...», «удосконалити ...» та ін.

Методи дослідження. Методи дослідження – це комплекс конкретних прийомів, способів зорієнтованих на отримання нового наукового знання і на визначення параметрів виконання програми дослідження, його теоретичних і практичних завдань, спрямованих на досягнення поставленої мети. Перераховувати їх треба коротко та змістовно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності обраних методів.

Основна частина поділяється на розділи (теоретичний, аналітичний, рекомендаційний) і підрозділи, які мають бути взаємопов'язані, а матеріал – викладеним послідовно і логічно із критичним аналізом теоретичних положень, статистичних даних, інформації різноманітного характеру. Кожний розділ починають з нової сторінки.

У першому розділі (25 – 30 % обсягу основного змісту) розглядаються теоретичні та нормативно-правові аспекти досліджуваних питань, визначаються підходи до їх розробки, зазначається зарубіжний досвід. Опрацьовуються та формулюються основні положення, дається аналіз різних точок зору, робляться висновки. Цей розділ є, по-суті, теоретичним обґрунтуванням майбутніх розробок, оскільки дає можливість вибрати певну методологію та методику проведення якісного та кількісного аналізу стану питання в конкретних умовах.

У другому розділі проводиться аналіз стану

досліджуваних питань, культурних феноменів, явищ. процесів з використанням фактичних даних у тих чи інших аспектах їх прояву, функціонування, діяльності тощо. Студент повинен продемонструвати вміння самостійно виконувати аналіз та синтез отриманої інформації про об'єкт дослідження, робити відповідні висновки щодо визначених під час написання даного розділу прикладних завдань (проблем).

Третій розділ (30 – 40 %) кваліфікаційної роботи містить обґрунтування та позицію автора щодо вирішення досліджуваних питань (проблем). Розроблені дипломниками рекомендації, методики, технології, моделі повинні бути сучасними і передбачати удосконалення культурних процесів. Базою для розробки конкретних законів і пропозицій служить здійснений аналіз з досліджуваної проблеми в другому розділі, а також існуючий вітчизняний та зарубіжний досвід.

Висновки та пропозиції містять найважливіші теоретичні та практичні результати, одержані у кваліфікаційних роботах, які повинні підтверджувати досягнення мети і завдань дослідження, розкривати значення результатів для практичного використання. Обсяг висновків, як правило, не повинен перевищувати 3 – 4 сторінки

Список використаної літератури відтворює реальне вивчення та використання студентом опублікованих і неопублікованих документів.

Виконання завдань дослідження неможливе без ознайомлення з основними *літературними джерелами* з теми кваліфікаційної роботи. З метою більш повного їх виявлення необхідно використовувати різні джерела пошуку: каталоги і картотеки бібліотеки НУВГП, а також провідних наукових бібліотек, прикнижкові та пристатейні списки літератури, виноски і посилання в підручниках,

монографіях, словниках та ін., покажчики змісту річних комплектів спеціальних періодичних видань.

В ході джерелознавчих пошуків необхідно з'ясувати стан вивченості обраної теми сучасною наукою, щоб не повторювати в роботі загальновідомі істини, більш конкретно і точно визначити напрями та основні розділи свого дослідження.

Як правило, бібліографія подається у такій послідовності:

1) Закони України. Постанови Верховної Ради України;

2) Укази Президента і Постанови Кабінету Міністрів України;

3) офіційні матеріали (документи) міністерств, комітетів та інших державних органів;

4) державні стандарти;

5) книги (монографії, підручники, навчальні посібники, збірники наукових праць), періодичні видання (даються в алфавітній послідовності за першою літерою прізвища автора або назви книги, статті). Обсяг використаних джерел: 40-50.

Додатки. У разі необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття бакалаврської роботи: матеріали соціологічних опитувань, анкетувань, експертних оцінювань; таблиці допоміжних статистичних, аналітичних, цифрових даних; громіздкі розрахунки та таблиці; схеми, блок-схеми, алгоритми; інструкції, положення, методики; графіки, ілюстрації допоміжного характеру; інші матеріали.

4. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оформлення кваліфікаційної роботи є важливим елементом її виконання і одним з багатьох факторів, які враховуються комісією під час їх захисту.

Послідовність окремих елементів кваліфікаційної роботи:

1. Титульний аркуш.
2. Аркуш із результатами перевірки на плагіат.
3. Акт перевірки випускної кваліфікаційної роботи

на наявність текстових збігів.

4. Завдання на дипломну роботу.
5. Зміст дипломної роботи.
6. Текст роботи (розділи).
7. Висновки та пропозиції.
8. Список літератури.
9. Додатки.

Титульний аркуш кваліфікаційної роботи оформляється згідно додатка 2.

Аркуш із результатами перевірки на плагіат.

Інструкція перевірки роботи на плагіат наведена в додатку 7.

Акт перевірки випускної кваліфікаційної роботи на наявність текстових збігів оформляється відповідно до додатку 5.

Завдання на кваліфікаційну роботу. Зразок наведений у додатку 4, оформляється викладачем перед початком роботи студента над кваліфікаційною роботою.

Текст роботи. Перш за все звертається увага на змістовну сторону викладу матеріалу: логічність, послідовність, повноту і репрезентативність, тобто широту використання наукових джерел, загальну грамотність та відповідність стандартам і прийнятим правилам, а також на текст роботи, список літератури і додатки, на зовнішнє оформлення титульного аркуша.

У кваліфікаційній роботі необхідно прагнути дотримуватись прийнятої термінології, позначень, умовних скорочень і символів, не рекомендується вживати слова і вирази-штампи, вести виклад від першої особи: “Я вважаю”, “Мені здається”, “На мою думку”, і т.д. Слід уникати в тексті частих повторень слів чи сполучень. При

згадуванні в тексті прізвищ (вчених-дослідників, практиків) їх ініціали, як правило, ставляться перед прізвищем (О.П. Наконечна, а не Наконечна О.П., як це прийнято в списках літератури).

До формулювань заголовків (назв), розділів (глав) і підрозділів (параграфів) кваліфікаційної (випускної) роботи ставляться такі основні вимоги: стислість, чіткість і синтаксична різноманітність у побудові речень, з перевагою простих поширених; послідовне та точне відображення внутрішньої логіки змісту роботи. Дипломна робота виконується державною мовою.

Обсяг дипломної роботи має бути 70-80 сторінок друкованого тексту комп'ютерного набору через 1,5 інтервали на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4 (без списку літератури та додатків).

Текст розміщується на аркуші, обмеженому берегами: лівий – 30 мм; правий – 10 мм; верхній – 20 мм; нижній має бути 20 мм.

Назви структурних елементів: «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не нумерують, друкують з нового аркуша великими напівжирними літерами симетрично до берегів тексту, без крапки в кінці.

Сторінки слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту.

Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Шрифт та розмір такий самий як і основний текст. Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють. Розділи нумеруються *арабськими* цифрами, а підрозділи або параграфи – цифрою розділу і підрозділу через крапку. Параграфи (підрозділи) нумеруються окремо в кожній главі (розділі).

Позначення розділів (глав), параграфів і їх порядкові номери пишуть в одному рядку із заголовком.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

1.1. Аналіз сучасних теорій культури

Всі *ілюстровані матеріали*, включаючи таблиці, схеми, повинні мати одну наскрізну нумерацію. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу, після якого ставиться крапка, потім порядковий номер ілюстрації, назва ілюстрації безкрапки.

Цифровий матеріал оформляється у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати заголовок, що розкриває зміст тексту. Справа, “Таблиця” та її порядковий номер. Знак номер перед цифрою не ставиться. Номер таблиці складається з номерарозділу і порядкового номера таблиці в даному розділі (наприклад, Таблиця 1.3 – третя таблиця першого розділу).

При оформленні *таблиці* слід дотримуватись таких правил: вертикальні графи нумерують лише у тих випадках, коли у тексті є на них посилання або таблицю частково переносять; не слід в таблицю включати графу № з/п.

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх вносять у заголовок таблиці, якщо різні, – вказують збоку; позначення одиниць виміру має відповідати вимогам стандарту.

Таблицю розміщують після першого посилання на неї в тексті. Посилання мають бути в тексті на всі таблиці. Таблиці розміщуються вздовж сторінки або впоперек з відповідним поворотом її за годинниковою стрілкою.

Всі джерела кваліфікаційної роботи (нормативно-правові акти, навчальні посібники, підручники, статті фахових видань, монографії, автореферати дисертацій, статті періодичних та наукових видань, статті офіційних видань, матеріали науково-практичних конференцій, електронні джерела та ін.) повинні бути оформлені відповідно до нового стандарту ДСТУ 8302:2015 з урахуванням змін. Під час написання кваліфікаційної роботи необхідно давати посилання на джерела та літературу, матеріали або окремі дані, ідеї та висновки, на основі яких вирішується завдання, вивченню якого присвячено роботу. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Цитування повинно бути повним без довільного скорочення авторського тексту і без перекручувань думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками після пропуску. Посилання в тексті роботи на джерела потрібно позначати за «Гарвардською системою» у квадратних дужках порядковим номером джерела, згідно зі списком, що подається наприкінці роботи, наприклад: "... у працях [1 - 7]..."; "... у працях [1; 7; 23]...". *Використані джерела та література* нумеруються арабськими цифрами без знака "№".

Якщо використовують відомості та матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в роботі, наприклад, "... у монографії [7, с. 48]...".

Що стосується списку використаних джерел, що

знаходиться в кінці роботи, то в кожному джерелі необхідно вказати загальну кількість сторінок. Посилання на використане джерело у роботі може бути прямим або непрямим. При прямому посиланні подають частину авторського тексту в оригіналі з посиланням на автора, виділяючи текст лапками, наприклад: цитати в тексті: "... етикет - сукупність правил поведінки, що регулюють зовнішнє виявлення людських взаємин" [6, с.137].

При непрямому посиланні подають у роботі частину авторського тексту у власній інтерпретації, але теж з посиланням на джерело. При проведенні аналізу та систематизації джерельної бази дослідження можливе посилання на декілька джерел, які відділяються одне від одного крапкою з комою, наприклад [12, с. 37; 32, с. 18; 45] або [7; 11, с.35; 28, с. 149-151] або [12; 14; 21; 27].

Якщо ж у тексті роботи робиться посилання на електронне джерело інформації, то в тексті роботи воно може мати наступний вигляд [23].

Список використаної літератури оформляють згідно ДСТУ8302:2015: <http://aphd.ua/pryklady-oformlennia-bibliorafichnoho-opysu-vidpovidno-do-dstu-83022015/>).

Додатки у кваліфікаційній роботі розміщуються після списку літератури. Кожний додаток розпочинається з нової сторінки, у правому верхньому куті якої пишеться слово "Додаток" і його номер, розпочинаючи з першого (додаток 10). Додатки повинні мати заголовки. На них повинні бути посилання в тексті роботи.

5. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СЕРВІСУ UNPLAG

Система запобігання та виявлення академічного плагіату є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в університеті. Ця систем діє в НУВГП на основі Положення

про «Порядок перевірки навчальних, випускних кваліфікаційних, навчально-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування»: URI:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/24856>

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворенню опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (ст. 69 ч. 6 Закону України «Про вищу освіту»).

Unplag – онлайн-сервіс пошуку плагіату, який перевіряє текстові документи на наявність запозичених частин тексту з відкритих джерел в Інтернеті чи внутрішньої бази документів користувача.

Студенти завантажують випускну кваліфікаційну роботу перед отриманням допуску випускаючої кафедри до захисту в систему Moodle для експертизи сервісом Unplag, дотримуючись наступного порядку у назві роботи: код спеціальності _ назва роботи (транслітерацією)_ ПІБ студента (транслітерацією). Робота повинна бути представлена в одному із форматів: *.doc (Word 97 – Word 2003), *.docx (Word 2007 – Word 2016). Текст роботи вводиться повністю, починаючи з титульного аркуша (без додатків);

Здобувачі несуть відповідальність за:

– неподання або несвоєчасне подання своєї випускної кваліфікаційної роботи для перевірки у систему MOODLE із застосуванням сервісу Unplag у порядку, визначеному

даним Положенням;

- недотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань;
- порушення загальноприйнятих правил цитування та посилань на використані інформаційні джерела.

В цих випадках робота спрямовується на доопрацювання та повторну перевірку. За повторне порушення робота відхиляється, а здобувачу призначається нова дата захисту.

Запобігання проявів плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здійснюється шляхом:

- створення умов для самостійної перевірки робіт здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на плагіат;
- виявлення текстових збігів через систему Moodle за допомогою сервісу Unplag (з метою запобігання внутрішнього плагіату);
- притягненням до відповідальності за плагіат.

За результатами перевірки сервіс Unplag автоматично формує звіт, що містить загальний відсоток унікальності авторського тексту, посилання на скопійовані джерела, вказує на неоригінальні частини тексту, виділяючи їх кольором у звіті. Якщо наявність текстових збігів випускової роботи не перевищує 50%, робота може бути допущена до рецензування та подальшого захисту. У разі перевищення 50% випускова кваліфікаційна робота потребує доопрацювання та повторної перевірки. Остаточне рішення про допуск до захисту випускної кваліфікаційної роботи приймається на засіданні кафедри філософії та культурології. Після проходження перевірки випускної кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти на плагіат керівник роботи друкує першу сторінку звіту, який формується в сервісі Unplag автоматично, та на його підставі складає Акт перевірки (додаток 6). Також студент

заповнює заяву, щодо самостійності виконання випускної кваліфікаційної роботи (додаток 5). Ці документи вшиваються в роботу (після бланку завдання на випускову кваліфікаційну роботу) перед її здачею на рецензію. Наявність Акта у випускній кваліфікаційній роботі перевіряється секретарем екзаменаційної комісії із захисту випускних кваліфікаційних робіт до початку їх публічного захисту. Випускні кваліфікаційні роботи, які пройшли перевірку сервісом Unplag, зберігаються у внутрішній закритій базі НУВГП.

6. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Підготовка до захисту та публічний захист є логічним завершенням виконання кваліфікаційної роботи. До захисту вона подається після успішної перевірки на плагіат з допуском завідувача кафедрою, відгуком керівника та рецензією за тиждень до захисту.

За 2 тижні до захисту відбувається попереднє обговорення бакалаврської роботи (перед захист), яке проходить на засіданні кафедри або групи забезпечення освітньої програми. До цього науковий керівник ознайомлюється із кваліфікаційною роботою та з'ясовує ступінь готовності роботи, відповідність її вимогам, засвідчує відсутність плагіату та належний ступінь оригінальності тексту і рекомендує допустити роботу до презентації перед комісією у складі не менше трьох провідних фахівців відповідної кафедри. У разі успішного проходження попереднього захисту студент має доопрацювати роботу згідно з пропозиціями і зауваженнями наукового керівника та рецензентів, а керівник подає у письмовій формі відгук про кваліфікаційну роботу.

У *відгуку керівника* кваліфікаційної роботи зазначається: рівень підготовки дипломника до виконання

професійних обов'язків; самостійність при виконанні роботи; новизна поставлених питань та оригінальність їх вирішення; вміння використовувати літературу; володіння методами дослідження; повнота і якість розробки теми; логічність, послідовність, аргументованість, літературна грамотність викладення матеріалу; можливість практичного застосування дипломної роботи або окремих її частин, а також висновок про те, в якій мірі вона відповідає вимогам, що ставляться перед кваліфікаційними роботами.

Рецензія на кваліфікаційну роботу дається спеціалістом-практиком відповідної кваліфікації (додаток б), або провідними викладачами кафедри філософії та культурології. Особлива увага в ній повинна бути звернена на: вміння поставити проблему й обґрунтувати її актуальність; логічну послідовність викладу матеріалу; розуміння автором проблеми; повноту аналізу літератури (вітчизняної та зарубіжної); конкретні зауваження (якщо такі виникають у рецензента) щодо недостатньої аргументованості тверджень, висновків, адекватності застосованих методик, обраних методів опрацювання результатів, коректності та обґрунтованості формулювань та висновків; самостійність, оригінальність осмислення матеріалу; відповідність мови та стилю роботи нормам науковості; коректність цитувань і технічне оформлення. Під час захисту кваліфікаційної роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуках кваліфікаційної роботи та рецензіях. Хід роботи фіксується в протоколі ЕК.

Готуючись до захисту кваліфікаційної роботи, студент розробляє презентаційні матеріали: електронну презентацію, роздаткові матеріали та **конспект виступу**. Обов'язково відобразити таку інформацію: 1 (перший) слайд – назва дослідження, автор та керівник; 2 слайд –

мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження; 3-4 слайди – згруповані основні показники, які характеризують стан та тенденції розвитку об'єкта дослідження; 5-6 слайди – відображають вклад дослідника у осмислення характеристик і змін того чи іншого явища, процесу; 7-8 слайди – висновки та пропозиції. Не допускається винесення на слайди інформації, яка не міститься у кваліфікаційній роботі.

В конспекті виступу доцільно висвітлити такі важливі питання: обґрунтування актуальності теми дослідження; мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; що вдалося встановити, виявити, довести; якими методами це досягнуто; елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях; з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі дослідження, які положення не знайшли підтвердження.

Доповідь студента не повинна перевищувати за часом 10 хв. У ній мають міститися також відповіді на основні зауваження керівника та рецензента.

Процес захисту включає:

- 1) доповідь студента до 7-10 хв з презентацією та роздатковими матеріалами для членів комісії;
- 2) оголошення відгуків керівника та рецензента;
- 3) відповіді студента на питання членів ЕК та осіб, присутніх на захисті;
- 4) рішення комісії про оцінку роботи.

У випадку невиконання відповідних вимог чи несвоєчасного подання кваліфікаційної роботи на кафедру студент не допускається до захисту. Робота також не допускається до захисту у випадку виявлення плагіату чи факту фальсифікації результатів дослідження.

Захист кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії. Члени комісії заздалегідь знайомляться зі змістом роботи. На захист можуть бути запрошені керівники підприємств, установ,

організацій, фірм, на замовлення яких було здійснено дослідження. Публічний захист роботи складається з таких структурних частин, як 1) доповідь студента, та 2) відповіді на поставлені запитання.

Кращі роботи можуть бути рекомендовані на конкурси кваліфікаційних робіт. Захищені кваліфікаційні роботи здаються в архів Університету у встановленому порядку.

7. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінка за кваліфікаційну роботу виставляється на закритому засіданні ЕК і оголошується її головою дипломнику та всім присутнім на відкритому засіданні. При визначенні оцінки враховується якість роботи та рівень наукової і практичної підготовки студента. Оцінку за кваліфікаційну роботу виставляють з урахуванням рекомендованої рецензентом оцінки, доповіді студента на засіданні екзаменаційної комісії та повноти відповідей на запитання під час захисту роботи.

Успішність виступу зумовлена дотриманням певних правил: упевнено, системно та послідовно викладати результати своєї наукової праці; користуватися текстом лише за необхідності, що засвідчуватиме належну підготовку до виступу; не використовувати довгі складні фрази й словосполучення, намагатися вживати короткі речення; не перевантажувати виступ цифрами, фактами й цитатами; давати чіткі, суттєві відповіді на запитання та зауваження; суворо дотримуватися регламенту. Слід пам'ятати, що оцінює знання здобувача екзаменаційна комісія на підставі публічного захисту. Тому рівень відповідей на запитання членів комісії має велике значення. У відповідях на питання членів комісії бажано уникати категоричності: або зайвої стислості, або надмірної багатослівності. Зайва стислість і категоричність часто справляє враження «втечі» від відповіді на питання і свідчить про невміння вести наукову

полеміку та дискусію. Аналогічне враження справляє і надлишок роз'яснень. Культура мовлення та дотримання регламенту є обов'язковим елементом культури й етики наукових повідомлень. Бажано ознайомитися з приміщенням напередодні захисту, продумати, як краще забезпечити унаочнення. Якщо це можливо, доцільно заздалегідь відвідати захист інших студентів.

Критерії оцінювання кваліфікаційної (бакалаврської) роботи :

- уміння сформулювати проблему та обґрунтувати її актуальність;

- рівень опрацювання теми, повнота її розкриття; творчий підхід, самостійність, оригінальність в опрацюванні матеріалу;

- повнота аналізу літературних джерел; методологічна грамотність;

- правильність вибору та застосування методів дослідження;

- якість інтерпретації та аналізу отриманих результатів дослідження;

- відповідність меті та завданням дослідження, коректність висновків, інформативність отриманих результатів;

- рівень оформлення та володіння стилем наукового викладу;

- коректність цитувань, оформлення бібліографії та оформлення бакалаврської роботи в цілому;

- чіткість, логічність доповіді здобувача під час захисту роботи, вільне володіння її змістом;

- вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.

Оцінка дипломної (бакалаврської) роботи виводиться на підставі підсумування балів, виставлених членами ЕК під час захисту роботи. Кожен із оцінюваних аспектів має певну максимально можливу кількість балів: уміння

поставити проблему й обґрунтувати її актуальність; рівень опрацювання теми, повнота її розкриття; повнота аналізу літературних джерел; методологічна грамотність, адекватність застосованих методів дослідження; валідність досліджуваної вибірки; якість інтерпретації та аналізу отриманих результатів дослідження; відповідність висновків гіпотезі та меті досліджень; коректність висновків; творчий підхід; самостійність, оригінальність в опрацюванні матеріалу – до 50; мовне оформлення та володіння стилем наукового викладу – до 10; правильність та акуратність оформлення бакалаврської роботи та бібліографії до неї – до 10; доповідь на захисті – до 20; якість відповідей за питання членів ЕК – до 10.

Основні умови одержання оцінки:

Для оцінювання кваліфікаційної роботи в університеті застосовується 100-бальна шкала. Отримана студентом підсумкова оцінка у балах одночасно фіксується у протоколі засідання ЕК у 4- бальній шкалі (“відмінно”, “добре”, “задовільно” чи “незадовільно”).

Відмінно (90-100 балів). Кваліфікаційна робота є бездоганною: виконана з дотриманням абсолютно усіх вимог до такої роботи, носить творчий характер, містить оригінальні розробки, які готові до впровадження; робота оформлена чітко і акуратно; відгук і рецензія позитивні; ілюстративний матеріал підібраний грамотно, відображає зміст проведених досліджень, правильно оформлений і використовується під час доповіді; доповідь логічна, стисла, з правильним використанням термінології; відповіді на запитання членів ЕК правильні і повні.

Добре (74-89 балів). Тема роботи розкрита повністю, але мають місце окремі недоліки неперинципового характеру: деякі питання не деталізовані; не повністю використані новітні розробки; не всі розроблені пропозиції можуть

бути рекомендовані до впровадження; мають місце окремі зауваження в рецензії та відзиві; доповідь логічна, проголошена вільно; відповіді на запитання членів ЕК в основному правильні, але не 10 повні, оформлення роботи в межах вимог.

Задовільно (60-73 балів). Тема кваліфікаційної роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компліятивний характер, наукова полеміка відсутня, в аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться в третьому розділі, обґрунтовані непереконливо, рецензія і відзив містять окремі зауваження, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ЕК правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення кваліфікаційної роботи.

Незадовільно (менше 60 балів). Нечітко сформульована мета кваліфікаційної роботи. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхнево, переважає описовість, немає системності і глибини. Пропоновані заходи випадкові, з аналізу не випливають, економічне обґрунтування неповне. Оформлення роботи далеке від зразкового. Ілюстративний матеріал до захисту відсутній. Відповіді на запитання членів ЕК неточні або неповні. У разі, якщо студент не задоволений результатами захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи, він має право подати апеляцію. Порядок подачі апеляції визначається відповідно до діючого в НУВГП на момент оскарження Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційних комісій (<http://ep3.nuwm.edu.ua/8545>).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ДСТУ 8302:2015. БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц.. Київ, 2016. 17 с. (Інформація та документація).
2. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр» галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1172.
3. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень. Київ. 2005. 240 с.
4. Лук'янець В.С. Світоглядні імплікації науки. Київ. 2004. 267 с.
5. Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція). URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>.
6. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/16751/>.
7. Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція). URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/>.
8. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень. Київ. 2005. 309 с.
9. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень : Конспект лекцій. Київ. 2004. 208 с.
10. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Київ. 2004. 240 с.
- 11.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1. Модернізація християнства у світі та в Україні у фокусі кібернетизації простору.
2. Деонтологізація культурного світу у постмодерному вимірі.
3. Постмодернізм як транскультурний феномен.
4. Формування глибинних основ українського менталітету в давньоруській культурі.
5. Кордоцентричні інтенції українського культурного світу: генеза та особливості.
6. Становлення ціннісного універсуму культури у працях представників вітчизняної університетської освіти.
7. Життєвий світ людини як світ культури.
8. Філософсько-герменевтична інтерпретація сучасної культури.
9. Поняття інформації у філософсько-культурологічному дискурсі.
10. Проблема автора-творця художнього твору в філософсько-естетичній концепції Г.-Г. Гадамера.
11. Соціально-культурологічні проблеми інформаційного суспільства.
12. Кіномистецтво ХХІ століття: герменевтичний аналіз.
13. Сучасна мода як естетичний феномен.
14. Синестезійність сучасного кіномистецтва.
15. Естетика перформансу як явища сучасної культури.
10. Реклама як феномен культури та мистецтва.
11. Нейроестетика: міждисциплінарний дискурс.
12. Інтелектуально-художні практики постмодерну: світоглядні засади.

13. Етичні параметри інформаційної культури сучасності.
14. Віртуальні ідентичності людини цифрової доби.
15. Сучасне мистецтво як вторгнення у реальність. (На прикладах хеппенінгу, перформансу, акціонізму, графіті тощо).
16. Симуляції та симулякри в сучасному мистецтві: культурологічний аналіз.
17. Філософсько-культурологічний аспект кібер-арту в ракурсі віртуалізації дійсності.
18. Антропологія відеогри в розрізі культурних революцій метамодерну.
19. Кіберсвіт: втрата духовності чи альтернатива неоморалі.
20. Модернізація християнства у світі та в Україні у фокусі кібернетизації простору.
21. Ритуали сучасності як сакралізація кульмінаційних моментів людського життя сьогодення.
22. Спеціальні події та івент-технології як чинники інноваційного розвитку культурно-дозвільневої діяльності: організаційно-методологічний аспект.
23. Івент-менеджмент як інструмент управління персоналом.
24. Ризик-менеджмент в івент-заходах.
25. Інструменти просування і продажів подієвих заходів.
26. Ефективність управління івентами та оцінка результатів ефективності проведення.
27. Розвиток фестивального руху в Україні.
28. Семіотика як галузь філософського знання та основні сфери семіотичних досліджень сучасності

29. Теоретичність, системність і структурність семіотичних позицій О. Потебні.
30. Мова як засіб символізації та мислення:
31. Семіологія Ролана Барта.
32. Метамови знакових систем в культурі.
33. Семіозис невербальних знаків комунікації. Візуальне, акустичне та тактильне в культурі: структура та динаміка відношень.
34. Традиційна культура українців
35. Український фольклор та його місце в сучасній культурі
36. Фольклорна фестивальна діяльність в Україні та світі.
37. Етнопсихологічні й етнополітичні особливості ідентичності українців.
38. Концепції українського етногенезу в етнологічній науці другої половини XIX – початку XXI ст.
39. Традиційна культура України XXI ст. як складова культурної політики: сучасний стан, загрози, перспективи.
40. Використання стратегій нейролінгвістичного програмування в діловому спілкуванні.
41. Ділове спілкування як засіб підвищення ефективності менеджменту та бізнесу.
42. Методи і прийоми утримання та підсилення уваги слухачів. Мистецтво сторітелінгу.
43. Формування корпоративної ідентичності.
44. Етичний кодекс та комітети з етики: міжнародний та вітчизняний досвід.
45. Інформаційне суспільство та засоби масової інформації.
46. Інтернет як глобальне інформаційне середовище.
47. Гра в сучасній культурній картині світу.
48. Смисловиттєві виміри сучасної української культури.

Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи

_____ (повне найменування вищого навчального закладу)

_____ (повне найменування інституту)

_____ (повна назва кафедри)

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи

_____ (освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему _____

Виконав: студент _____ курсу, групи

_____ (шифр і назва спеціальності)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник

_____ (прізвище та ініціали)

Рецензент

_____ (прізвище та ініціали)

20__ року

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	2
Розділ 1. ОСВІТНЬО-АНТРОПОЛОГІЧНІ ПРОЕКТИ МИСЛИТЕЛІВ КИЇВСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ КІНЦЯ ХІХ-ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ. В СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНОГО ЗНАННЯ	4
1.1. Теоретико-методологічні засади трансформаційних процесів у сучасному освітньому просторі.....	6
1.2. Предметне поле педагогічної антропології в історико-культурному дискурсі	10
1.3.Історико-культурна ретроспектива педагогічних пошуків мислителів Київської академічної філософії кінця ХІХ – другої половини ХХ ст.....	15
РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПОШУКИ ПРОФЕСІЙНО-АКАДЕМІЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ УКРАЇНИ КІНЦЯ ХІХ-ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.....	21
2.1. Філософсько-антропологічні домінанти педагогіки Миколи Грота	27
2.2. Концептуалізація вчення про душу у психолого-педагогічних пошуках Георгія Челпанова	33
РОЗДІЛ 3. РЕЛІГІЙНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ В. ЗЕНЬКОВСЬКОГО ТА П. ЮРКЕВИЧА.....	42
3.1. Еволюція душі у кордоцентричній моделі педагогічного філософування Памфіла Юркевича.....	50
3.2. Антропологічні орієнтири освітньої системи Василя. Зеньковського.....	58
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69

_____ (повне найменування закладу вищої освіти)
Інститут _____
Кафедра _____
Освітній рівень _____
Спеціальність _____

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

“ ____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
1. Тема проекту роботи) _____

керівник роботи _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом НУВГП від “ ____ ” _____ 20__ року № _____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які
потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових схем,
рисуноків) _____

6. Консультанти розділів роботи

РОЗДІЛ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	ПІДПИС, ДАТА	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент (ка) _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗАЯВА
щодо самостійності виконання випускної
кваліфікаційної роботи

Я, _____ (ПІБ),
студент(ка) _____ курсу _____ групи _____ ННІ _____ заявляю:
моя випускна кваліфікаційна робота на тему « _____
_____»
(назва роботи), яка надається в екзаменаційну комісію із захисту
бакалаврської, магістерської робіт та дипломних проектів _____

_____ (назва спеціальності) для захисту, виконана самостійно і не містить
плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, у
тому числі із захищених раніше випускових кваліфікаційних робіт,
кандидатських і докторських дисертацій мають відповідні посилання.
Я не використовував(ла) шахрайські методи заміни символів чи інші
способи модифікації тексту.

Я ознайомлений(а) з чинним Порядком перевірки навчальних,
кваліфікаційних, навчально-методичних та наукових робіт на
наявність ознак академічного плагіату в НУВГП та Положенням про
академічну доброчесність в НУВГП, за яким виявлення плагіату є
підставою для відмови в допуску моєї роботи до захисту та
застосування відповідних санкцій (академічної відповідальності).

Дата

Підпис

АКТ

**перевірки випускної кваліфікаційної роботи на наявність
текстових збігів**

Відповідно до даних сервісу Unicheck файл

« _____

_____»
», автор: _____

містить _____% авторського тексту.

(дата)
(підпис)

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу

Студента спеціальності 034 «Культурологія» _____

Тема бакалаврської роботи _____

Обсяг роботи _____

Актуальність дослідження _____

Глибина і комплексність розкриття проблемних аспектів роботи, рівень самостійності та творчості досліджень і розробок, позитивні сторони та досягнення роботи _____

Недоліки роботи (змістовні, оформлення роботи, коректність використання літературних джерел та посилань на них) _____

Загальні висновки та оцінка роботи _____

Рецензент (ка) _____

(Прізвище, ім'я, по батькові)

(вчений ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

(підпис) «_____» _____ 20__ р.

М.П

Як перевірити кваліфікаційну роботу на плагіат
(покрокові дії)

1. Зайдіть на сайт НУВГП.
2. Ввійдіть у «кабінет».
3. Виберіть «корпоративна пошта».
4. Ввійдіть через свій логін (ім'я корпоративної пошти) та пароль (пароль корпоративної пошти).
5. Зайдіть у систему MOODL, (іконка вгорі справа).
6. Натисніть червону кlawішу «Log in with Google» або ідентифікуватись через пароль корпоративної пошти.
7. Справа вверху на чорній смужці появиться Ваше Прізвище та ім'я. Якщо ні, то ввійдіть і зробіть авторизацію.
8. Зайдіть на «студентські кваліфікаційні роботи».
9. Виберіть «ННІ економіки та менеджменту».
10. Натисніть «випуск 20_____рік».
11. Виберіть 034 «Культурологія».
12. Виберіть прізвище свого керівника дипломної роботи.
13. Виберіть «Отримати звіт сервісу антиплагіату».
14. Завантажте роботу (слідкуйте за вказівками, треба почекати кілька хвилин).
15. Коли завантажиться 100 % роботи, з'явиться цифра схожості у відсотках. Біля цифри буде голубим кольором похила вісімка. Натисніть її, відкриється нове вікно. Справа вверху натисніть «сформувати звіт». Слід почекати і коли появиться на тому місці кlawіша «завантажити», натисніть.
16. Збережіть звіт. Роздрукуйте тільки першу сторінку. Повідомте про це свого керівника.
17. Якщо щось не виходить, зверніться до свого керівника. Наявність текстових збігів випускової роботи має не перевищувати 50%. Якщо норматив не дотримано, зверніться до свого керівника. Спроба тільки одна.
18. У назві файлу роботи, яка завантажується вказати ПІП студента (ки), назву роботи транслітерацією. Роздруковану сторінку слід підшити у роботу після титульної

сторінки. У будь-якому випадку зшивайте роботу після консультації з керівником.

Додаток 9

Зразки оформлення бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015 з урахуванням змін):

Книги одного автора:

Чижевський Д. І. Історія української літератури. Київ : ВЦ «Академія», 2003 568 с.

Сковорода Г. Повна академічна збірка творів / За ред. проф. Леоніда Ушкалова. Харків-Едмонтон-Торонто : Майдан. 2011. 1400 с.

Книги двох (трьох) авторів:

Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій : навч. посібник. Київ : АртЕк, 1999. 504 с.

Релігія в сучасному світі : Матеріали до курсу релігієзнавства / За ред. Г. Зімоня; з пол. перекл. Г. Теодорович. Львів : Свічадо, 2007. 504 с.

Українське суспільство 1992-2007. Динаміка соціальних змін / За ред. В. Ворони, М. Шульги. Київ : Ін-т соціології НАН України, 2007. 544 с.

Книги без автора:

Про себе, про друзів, про час : антологія / авт.- упоряд. Л. Левицька ; заг. ред. П. Федоришин. Т. : 48 Редакція газети «Вільне життя», 1999. 218 с. : фотогр.

Знайома та незнайома Харківщина = Kharkivland : enigmaofthefamiliar : фотоальбом / Фото : В. Бисов та ін. ; авт. тексту А. Миколук ; пер. на англ. Л. Черноватий. 3-тє вид., допов. Харків : Золоті сторінки, 2012. 270 с.

Греки на українських теренах : нариси з етніч. історії : документи, матеріали, карти / Марія Дмитрієнко та ін. ; редкол: В. Смолій (голова) та ін. ; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України, Центр. держ. арх. вищ. органів влади і упр. України. Київ : Либідь, 2000. 483 с. : іл. Бібліогр.: С. 369–440.

Багатотомний документ:

Реабілітовані історією. Житомирська область : у 7 т. Житомир : Полісся, 2006. (Науково-документальна серія книг

«Реабілітовані історією»: у 27 т. голов. редкол. : Тронько П. Т. (голова) та ін.), Кн, 1. обл. редкол. : Синявська І. М. (голова) та ін.]. 2006. 721, [2] с.

Монографії, дисертаційні дослідження, автореферати дисертаційних досліджень:

Наконечна О. П. Естетичне як тип духовності. Рівне, 2002. 202 с.

Плужник В. О. «Київська школа філософії»: гносеологічні пошуки кінця XIX – початку XX ст. : автореф. дис. ... канд. філос. наук. Київ, 1998. 21 с.

Колесник І. М. Філософсько-антропологічні виміри психоаналітики К. Г. Юнга та дзен-буддизму: порівняльний аналіз : Автореферат дис. ... канд. філос. наук. Львів, 2010. 18 с.

Підручники, навчальні та навчально-методичні посібники:

Нестеренко В.Г. Вступ до філософії : онтологія людини : навчальний посібник для студентів вищих учбових закладів. Київ : Абрис. 1995. 336 с.

Ярошенко Т. М. Регіональна типологія культури : навч. посіб. Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 236 с.

Словники:

Тимошенко З. І., Тимошенко О. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ, термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. Київ : Європ. ун-т, 2007. 57 с.

Європейський словник філософій : Лексикон неперекладностей. Під кер. Б.Кассен; перекл. з фр. В. Артюх, І. Архіпова та ін. Київ : Дух і Літера, 2009. Т.1. 576 с.

Статті з продовжувючих та періодичних видань:

Веремейчик С. В. Душа як об'єкт філософського та святоотцівського аналізу : сутність, природа, структура. *Гілея*. 2020. №154 (3) С. 159–164.

Веремейчик С. В. Співвідношення понять «дух», «душа» і «тіло» у контексті «філософії серця» П. Юркевича. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія : Філософія. 2019. Вип. 2. С. 48–50.

Матеріалів конференцій (тези, доповіді):

Залужна А. Є. Особливість релігійно-моральних пошуків

В. Ф. Войно-Ясенецького (Святителя Луки). Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми гуманітаристики : світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії». 2017. Рівне. С. 19–22.

Законодавчі та нормативні документи:

Закон України. Про національні меншини в Україні : Прийнятий 25 червня 2019 р. № 2494-XII. *Відомості Верховної ради України*. 2019. № 36. 529 с.

Електронні ресурси:

Вікіпедія і її використання у навчальному процесі. URL: http://wikimediaukraine.files.wordpress.com/2014/01/vs-11_2013-6.pdf. (дата звернення: 10.11.2022).

Бондаренко А. І. Вікіпедія як освітній ресурс: досягнення і перспективи. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/29426> (дата звернення: 13.10.2022).

Статті у Вікіпедії-замість рефератів URL: <https://biggggidea.com/practices/610> (дата звернення: 10.11.2020).

TED-конференції, що заслуговують проведення. URL: http://turboseo.net.ua/blogue/tedx_story.htm (дата звернення: 23.12.2022).

TED-Ed в допомогу учителю: навчаючі відеоуроки: URL: <http://newtonew.com/blog/posts/77> (дата звернення: 23.12.2022).

TEDxKharkov 2013 или Как получить интеллектуальный оргазм (часть 1) URL: <http://soloway.org.ua/tedxkharkov-2013-ili-kak-poluchit-intellektualnyi-orgazm-chast-1> (дата звернення: 23.12.2022).